

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana i Ariadna Viñas

Consorci per a la Normalització Lingüística

efajula@cpnl.cat |

lmirabet@cpnl.cat |

avilaplana@cpnl.cat |

avinas@cpnl.cat |

Recepció: 19/09/2022, acceptació: 16/12/2022

Resum: És una evidència científica que des de fa milers d'anys la música ha estat companya de viatge incondicional de l'ésser humà al llarg de la seva evolució; troballes de restes d'instruments musicals que daten del paleolític superior, com ara flautes fetes a partir d'ossos, ho il·lustren. I és que estem vinculats a la música fins i tot des d'abans de néixer!

És innegable que, qui més qui menys, tots tenim la nostra banda sonora particular, composta per melodies o cançons que associem a vivències que ens evoquen records i —de retruc i indiscutiblement— emocions. És justament aquí on enllacem amb l'aprenentatge.

Des que la neurociència i la psicologia cognitives han entrat amb força en el camp de la investigació relacionat amb l'educació s'ha fet palès que les emocions participen activament en l'aprenentatge i que són fonamentals a l'hora de plantejar les metodologies pedagògiques. Per aquest motiu, sembla clar que cal un replantejament del paper que ha de jugar la música dins de l'aula de llengua, en tant que font inesgotable d'emocions. Aquest article pretén no només promoure les cançons com a eines valuoses per motivar l'alumnat i transformar l'aula de llengua, sinó també donar mitjans al professorat que vulgui incorporar aquest recurs a les sessions.

Paraules clau: música, emocions, aprenentatge.

Music, learning and emotions

Abstract: Music has accompanied human beings throughout history, which is demonstrated by archaeological findings of flutes made of bones and dated from the Paleolithic period. As a matter of fact, we have ties with music even before birth.

It is inarguable that everybody has an individual soundtrack: tunes and songs that make us remember personal experiences and, therefore, emotions. That is the reason why we link music with learning.

Emotions play an important role in learning and are essential when it comes to applying pedagogical methods, as has been illustrated since neuroscience and cognitive psychology's successful breakthrough into learning research. Consequently, music's role in language teaching must be considered as an endless source of emotions.

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

The aim of this article is not only to promote the use of songs in class as useful tools to motivate students in their learning process, but also to give teachers the necessary resources to use this resource in their classes.

Keywords: music, emotions, learning.

Música, aprendizaje y emociones

Resumen: Es una evidencia científica que desde hace miles de años la música ha sido compañera de viaje incondicional del ser humano a lo largo de su evolución; hallazgos de restos de instrumentos musicales que datan del Paleolítico superior, como por ejemplo flautas hechas a partir de huesos, lo ilustran. ¡Y es que estamos vinculados a la música incluso desde antes de nacer!

Es innegable que, quien más quien menos, todos tenemos nuestra banda sonora particular, compuesta por melodías o canciones que asociamos a vivencias que nos evocan recuerdos y —de rebote e indiscutiblemente— emociones. Es justamente aquí donde enlazamos con el aprendizaje.

Desde que la neurociencia y la psicología cognitivas entraron con fuerza en el campo de la investigación relacionado con la educación, se ha hecho patente que las emociones participan activamente en el aprendizaje y que son fundamentales en el momento de plantear las metodologías pedagógicas. Por este motivo, parece claro que hace falta un replanteamiento del papel que tiene que jugar la música dentro del aula de lengua, como fuente inagotable de emociones. Este artículo pretende no solo promover las canciones como herramientas valiosas para motivar al alumnado y transformar el aula de lengua, sino también dar medios al profesorado que quiera incorporar este recurso a sus sesiones.

Palabras clave: música, emociones, aprendizaje.

1. INTRODUCCIÓ

La polivalència de la música la dota d'un reguitzell de beneficis. S'ha demostrat que té efectes terapèutics, com ara reduir l'estrès o l'angoixa. De la mateixa manera, potencia la creativitat, la concentració i la memòria, i també ajuda a interrelacionar conceptes. A part de facilitar la identificació i comprensió de les emocions, pot estimular-nos i ajudar a relacionar-nos. A més, estudis recents constaten que hi ha raons fisiològiques que justifiquen que la música ens captivi: quan l'escoltem, el nostre cervell allibera dopamina, un neurotransmissor associat al plaer (Macip 2019).

La neuroeducació remarca el paper fonamental que juguen la sorpresa, la curiositat o l'alegria en el procés d'aprenentatge. Citant Bueno i Forés (2021), «qualsevol aprenentatge que tingui contingut emocional el cervell l'incorpora amb molta més eficiència, atès que considera que és clau per sobreviure». Així, doncs, per què no traiem més profit de la riquesa intrínseca d'aquesta art, generadora d'emocions de tot tipus?

Centrant-nos en un dels vessants que ens competeixen —el lingüístic—, l'interès de les composicions musicals rau en el fet que van dirigides a un públic nadiu, per la qual cosa el llenguatge que s'hi incorpora és un reflex viu de la llengua. Així mateix, com que generalment consten de mots o frases que es van repetint, permeten afermar subtilment estructures gramaticals i ampliar el vocabulari i, des del punt de vista fonètic, milloren la pronunciació: cantar les cançons en veu alta afavoreix que els òrgans articuladoris intentin adaptar-se per emetre els sons adequats, als quals l'oïda s'ha anat acostumant a mesura que els ha anat captant.

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

2. TIPOLOGIA D'ACTIVITATS

Si tirem unes quantes dècades enrere, les activitats amb cançons dins d'una aula de segona llengua es restringien sobretot a dinàmiques basades en la comprensió oral, a partir de la qual es completaven textos que prèviament s'havien buidat de mots. Aquest tipus d'exercici possibilitava —i possibilita encara— practicar el lèxic, bé fos per consolidar aquell vocabulari que s'havia treballat, bé fos per introduir-ne de nou. A més, era el divertiment, aquell moment amable en què desapareixia la part més densa de la classe i entrava en escena una activitat fresca i distesa, que contribuïa a relaxar-nos i, si teníem sort, ens facultava perquè deixéssim de taral·lejar les cançons dels nostres grups preferits i passéssim a cantar-les amb propietat. D'aquesta faceta més lúdica, però imprescindible, en parlarem més endavant.

Tal com hem apuntat anteriorment, a mesura que han anat passant els anys s'ha demostrat que la música té una influència fonamental en l'àmbit cognitiu, emocional i fisiològic (Bueno 2018) i seria imperdonable no empoderar-la dins l'aula: restringir les activitats amb música només a omplir buits és una oportunitat perduda per disposar d'un ventall de possibilitats enorme.

Quan ens plantejem dinàmiques per a les classes, entren en joc diverses variables. Per començar, els objectius; és a dir, allò que pretenem aconseguir a través de les cançons, que poden anar des de la cohesió del grup a l'inici del curs, passant per la introducció de vocabulari bàsic, fins a arribar a l'argumentació de per què agrada o no una creació musical. Motivar l'alumnat és un dels grans reptes que perseguim com a docents, i la música ens ajuda a aconseguir-ho perquè ens permet presentar o consolidar els continguts des d'un prisma molt més atractiu. No cal dir que escoltar una cançó que transmeti optimisme, per exemple, ja sigui pel seu ritme o pel que ens diu, ens pot ajudar a treballar amenament aspectes gramaticals que s'han vist a classe, com ara l'ús dels passats en els grups bàsics o el del subjuntiu en els elementals. Es pot establir conjuntament una «cançó de la setmana», o començar sempre la sessió amb un mateix tema que encomani tranquil·litat i energia positiva, com ara *Un dia perfecte*, de Caïm Riba. Quan integrem la música a l'aula, les oportunitats són infinites.

D'altra banda, és indiscutible que hem de tenir en compte les habilitats, que fan referència a la comprensió oral, la comprensió lectora, l'expressió oral i l'expressió escrita, i que podem treballar aïlladament o conjunta. Així, podem servir-nos d'una cançó per reconèixer i discriminar sons, però aquesta mateixa composició pot acabar desembocant en la redacció, en petits grups, de la continuació de la història que se'ns hi narra, per la qual cosa no només s'haurà exercitat la comprensió oral, sinó que també facilitarem l'expressió escrita, a l'hora de plasmar el resultat final de la tasca en un paper, i afavorirem l'expressió oral en el moment de compartir-ho amb el grup classe.

Altrament, una altra variable que marcarà el plantejament de les activitats és com les treballarem, en el sentit de si optem per proposar-les com a exercicis individuals —si els fem acabar a casa, per exemple, en poden completar la lletra— o grupals. Si ens decantem cap a aquesta última alternativa, les tasques ens brinden l'ocasió d'introduir alguns procediments de l'aprenentatge cooperatiu. Podem partir de la divisió en parelles i, un cop resolta la primera part de l'exercici (per exemple, compartir allò que s'ha entès de la lletra d'una cançó), passar a grups reduïts per treballar-ne altres aspectes (seguint amb el mateix exemple, treballar el lèxic) i, finalment, ja amb el grup classe, arribar a la concatenació de les «minitasques» amb la posada en comú de què ens ha suggerit aquella cançó. La música a l'aula també pot presentar-se a través d'un personatge conegut —que hi estigui vinculat o s'hi dediqui— que aparegui en una lectura o en un vídeo. Una altra

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

alternativa que dona joc és triar i presentar a l'aula una cançó i el seu autor, individualment o per parelles o grups.

A més, no hem de perdre de vista que un percentatge molt elevat del nostre alumnat és nouvingut i aquesta dinàmica col·laborativa, en la mesura que és un element que clarament cohesiona, l'ajudarà a socialitzar-se. Si hi ha un llenguatge que és clarament universal i sobre el qual tothom pot tenir alguna cosa a expressar, és la música; fins i tot el fet que no agradi un estil musical presentat pot esdevenir una excusa per debatre i contraposar les magnificències de les diferents modalitats. Inclús podem plantejar-nos la possibilitat de crear, com a classe, una llista de cançons que inclogui els gustos de tothom: esdevindrà una mena de banda sonora del grup, una base sobre la qual es podrà treballar.

Hi ha un altre aspecte que definirà la confecció dels exercicis: el nivell de competència de l'alumnat. Generalment associem música amb cursos inicials, però no sospesar l'opció de promoure-la a les aules dels nivells més avançats és un desencert: l'elaboració d'una crítica musical pot resultar tan atractiva i engrescadora com la d'un llibre. A més, hi ha hagut intèrprets que han musicat obres de grans autors de la literatura catalana, com ara Marçal, Arderiu, Espriu o March, la qual cosa afavoreix un contacte directe amb figures cabdals de la nostra cultura. En aquest sentit, *Música de poetes*, un espai virtual per a la música i la literatura promogut per la UOC (projecte Lletra) i el Departament d'Educació, convida a conèixer cançons que s'han compost a partir de versos.

És impossible fer una classificació tancada de tasques, perquè la combinatòria, que pretén superar la pràctica tradicional de «sempre» mostrar la lletra de la cançó als alumnes, ens proveeix de moltíssimes possibilitats. No obstant això, volem fer un intent de classificació de les diverses activitats que podem trobar dins l'aula:

- Activitats d'anàlisi i reflexió, orientades perquè l'alumnat consideri qüestions ben variades, com hem anat apuntant. Més encara, no cal dir que s'han musicat tots els sentiments: hi ha cançons que parlen d'amor, de desamor, de justícia, de llibertat, de pèrdua, d'esperança..., totes generen emocions i justament poden donar peu a converses en què l'alumnat se senti implicat i pugui expressar les sensacions que li suscita un tema. *Vinc d'un poble*, de Judit Neddermann, ens serveix de model per a l'alumnat que vulgui explicar com és el seu lloc d'origen des d'una perspectiva més íntima i emocional.
- Activitats de cerca d'informació, en què es pugui aprofundir en altres camps, per exemple, propiciar la descoberta del territori, des del punt de vista geogràfic i cultural, aprofitant cançons interpretades per artistes de distintes parts del domini. L'oferta de música en català és acolorida i diversa i ens permet, entre altres coses, conèixer variants dialectals d'una manera entretinguda i agradable. Quant a les tradicions, pot ser el pretext per presentar les del país i per generar un sentiment de pertinença al lloc d'acollida.
- Per acabar, esmentem les activitats col·laboratives, en què l'alumnat s'ha de relacionar per resoldre una situació, i de les quals ja hem parlat amb anterioritat, i les activitats ludificades, en les quals ens centrarem en el capítol 3.

Així, doncs, les cançons ens permetran fornir un elenc d'activitats vàries que de ben segur ajudaran l'alumnat a experimentar una sensació de recompensa d'allò aconseguit, per la qual cosa segurament tindrà ganes de repetir i continuar aprenent.

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

A l'aula veiem cada dia com la incorporació de cançons fa que el grup connecti amb el que està passant en el mateix moment que comença a sonar la melodia. I aquest contacte amb el present de l'aula és el primer dels fenòmens que ocorren a classe quan sona una cançó; un fenomen que, només pel simple fet de provocar-los un interès espontani i involuntari, ja és en si mateix un tresor. Però no és pas l'únic. Parlem-ne.

Podem servir-nos de la música de moltes maneres, com bé ja hem exposat quan ens hem referit a la tipologia d'activitats; però es que, a més, hi ha un seguit d'avantatges que no podem passar per alt.

Un és la desconexió que provoca posar una cançó després d'haver enllestit una activitat feixuga, llarga o que ha requerit molta concentració. En aquest cas, la música facilita distanciar-se'n i recuperar-se de l'esforç o la tensió que hagi pogut generar; altrament, pot significar refer-se del cansament físic o psíquic després d'una bona estona asseguts a l'aula. Aquest tipus de desconexió es coneix com a *descans cerebral*, i serveix per desconectar, descansar... i tornar a entomar la resta de la sessió amb una ment oberta, regenerada i —especialment, i sobretot— descansada. Es recuperen l'alegria, el descans mental, la tranquil·litat. Emocions positives que ajudaran, novament, a fer de l'aprenentatge de la llengua una activitat agradable i senzilla. En aquest moment el nostre cervell segrega dopamina, el neurotransmissor relacionat amb el plaer, cosa que facilita la sensació de calma i de *relax* en l'entorn d'aprenentatge i que potencia, col·lateralment, la confiança i la seguretat dins l'aula.

D'altra banda, podem fer ús de la música en forma de joc. Pot contribuir a provocar moviment físic, fet que possibilitarà —una vegada més— oxigenar les neurones i descansar de l'aprenentatge directe. Jocs com fer que caminin per l'aula sense dir res, al ritme d'una tonada, i donar alguna instrucció per quan deixi de sonar (com interrogar la persona que es troba just al costat) comporten que hagin d'improvisar una pregunta i una resposta, i els posa en alerta; però sempre provoca riures i somriures que tornen a evocar alegria. A més a més, aquest tipus d'exercici promou tant la coneixença entre tots els alumnes d'una forma més lúdica i espontània com la millora del clima de l'aula. El que permet un millor aprenentatge es troba en el pla emocional, en el pla relacional, en el tipus d'interaccions entre les persones. La variable que més explica les diferències d'aprenentatge és precisament el clima emocional de l'aula (Ibarrola 2017), i la música esdevé un recurs inesgotable en aquest sentit.

En la mateixa línia, podem presentar altres tipus de jocs sense cap contingut pròpiament lingüístic, sinó amb un objectiu de distensió, com poden ser el joc de les cadires (s'atura la música i tothom ha de seure, menys un que s'ha quedat sense cadira) o un canvi de parella —després de molta estona amb parelles estables va molt bé provocar canvis— (es para la música i se'n crea una de nova amb la persona del costat, del davant, etc.), que igualment pot servir per a la formació de nous grups.

A banda de la diversió que s'associa a la música, hi ha moltes altres opcions per treure'n profit: ens pot servir com a inici, mitja part o tancament d'una sessió. Començar sempre amb una cançó —la mateixa o diferent— facilita la connexió dels alumnes amb la classe. Aquest tipus d'activitat és molt útil, especialment en cursos virtuals, en què l'hora d'entrada la marca la melodia que es va sentint. Així mateix, es pot fer servir per tancar una sessió o bé just al mig. Si s'incorpora a la meitat, esdevé una pausa: en un curs virtual els alumnes es poden aixecar, estirar les cames, anar a buscar aigua o no fer res mentre dura la cançó i, tan bon punt acaba, es reprèn l'activitat. En un curs presencial que no té pausa programada ens podem servir d'aquest recurs per obtenir el mateix resultat. Tot

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

això contribueix a crear un codi de funcionament que fa que l'alumnat senti confiança en saber com començarà o acabarà cada dia la classe.

Molt relacionada amb aquesta proposta, però una mica diferent, hi ha l'opció d'usar una cançó puntual per tancar una sessió concreta: per exemple, en un primer dia d'un curs bàsic, pot ser molt útil la cançó *Benvinguts*, de Jaume Sisa, que suscitarà que els alumnes se'n vagin amb un somriure (i una paraula apresada: *benvinguts*). En una última sessió d'un curs amb examen final, cosa que els ha pogut neguitejar, pot anar molt bé fer servir *El dia de la victòria*, de Buhos: els alumnes sentiran l'alegria d'haver-ho aconseguit i arribat al final, i l'orgull d'haver format part d'un grup classe. De la mà de Joan Rovira i de Suu, *M'agradaria ser un Beatle* i *Tant de bo*, respectivament, poden anar molt bé per expressar desitjos de futur, tant individuals com col·lectius.

Finalment, la música ens pot servir com a acompanyament mentre els alumnes treballen per grups, sempre, això sí, a un volum adequat i mai gaire alt, perquè no els pugui arribar a distreure. Si es pot trobar alguna composició relacionada amb el contingut de l'activitat que estan fent, encara millor.

4. UNA EXPERIÈNCIA AMB GUITARRA A L'AULA

Què succeeix quan una professora i cantautora du la guitarra a l'aula? D'entrada, el factor sorpresa genera expectació i atenció, i es rep la proposta de bon grat. Quan senten cantar en directe mai no resten indiferents, perquè gaudir d'aquesta experiència els apropa la figura de la professora i durant aquests instants deixa de ser «només» una docent.

Les dinàmiques que es plantegen no difereixen de les que s'utilitzarien en un context normal, però la finalitat que es persegueix en aquesta ocasió —i alhora l'al·licient i la gràcia— és fer cantar els alumnes, com si es tractés d'una coral. No podem oblidar que no hi ha cap poble, nació o ètnia que no tingui llegat musical; molts, fins i tot, tenen una tradició coral ben coneguda.

A l'hora de fer cantar els alumnes, hi ha uns passos previs: preparar la respiració i repetir la lletra per memoritzar-ne fragments. Després, dividir la classe en grups i que cadascun canti un tros de la cançó a dues veus, la qual cosa comporta una unió de veus que potencia les emocions compartides i la cohesió grupal. Per acabar, canten tots a una.

El resultat d'aquesta pràctica és un cúmul d'emocions i sentiments diversos que poden anar des de la sorpresa fins a l'alegria passant per la proximitat, la motivació i l'empatia. I una constatació: han après una cançó... i, a més, en català!

5. LA LLENGUA AMB SOLFA ENTRA: SPOTIFY COM A RECURS

El febrer de 2021, amb la finalitat de divulgar el català en l'àmbit musical i de fer més atractiu l'aprenentatge de la llengua, el CPNL va crear un compte propi a la plataforma virtual de Spotify, pensat per a totes les persones que, arreu del món, volen aprendre, cantar i sentir en català.

L'objectiu inicial és oferir llistes de música en català als establiments col·laboradors i difondre les cançons a través del fil musical d'aquests comerços, per tant, incentivar la normalització de la llengua en un àmbit en què no és habitual. La font d'inspiració definitiva esdevé el GNLVLC, una iniciativa del Gabinet de Normalització Lingüística de l'Ajuntament de València per promoure la música en valencià.

Més endavant, la proposta afegeix el component didàctic, amb la voluntat de ser útil als alumnes dels [cursos de català](#), als participants del [Voluntariat per la llengua](#) i, en general, als usuaris de totes les accions per [promocionar l'ús de la llengua](#). Es tria la

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

plataforma de música Spotify perquè és la més popular i estesa de totes les que hi ha avui dia i perquè s'hi pot accedir gratuïtament.

El compte a Spotify, amb la varietat com a idea central, s'estrena amb 16 llistes i amb més de 850 cançons que combinen criteris de selecció diversos. D'una banda, se n'hi poden trobar que contenen temes d'estils musicals concrets, com «Ska, reggae i ritmes jamaicans», «Rap, hiphop i trap», «Folk i tradicional», «Punk i hardcore», «Blues i R&B» o «Electrònica». De l'altra, se'n configuren per acompanyar en determinats estats d'ànim, situacions diverses o dates assenyalades del calendari, com ara «Fem dissabte», per donar energia quan cal posar-se a netejar; «Cançons fresquetes per a l'estiu»; «Entre llibres i pantalles», de temes instrumentals; «De *relax*»; «De festa», per fer ballar; «Fil MusiCAT», de música actual; «Sua la cansalada!», per acompanyar la pràctica esportiva, o «8M», per posar en valor la dona en el món de la música.

Finalment, el compte inclou reculls de cançons per aprofundir en la cultura, la història, la poesia, la literatura o les variants dialectals que permeten promoure la cultura a través de les melodies, sovint emblemàtiques. Perquè també es tracta de donar a conèixer icones de la cultura catalana. En aquest apartat, destaquen les llistes «Cant, cante, canti, canto», «Històries i costums catalans», «Poemes cantats», «El fenomen del Rock Català» i «Nova Cançó». «N'hi ha per llogar-hi cadires» arrodoneix aquest bloc amb cançons que reflexionen sobre la llengua o bé que hi juguen. Val la pena ressaltar que el projecte és creatiu i dinàmic, i està en constant evolució, ja que periòdicament se'n creen de noves amb el propòsit d'enriquir un ventall que té la voluntat de complaure tots els gustos.

El 2022 es decideix la incorporació de llistes amb cançons fàcils, organitzades per nivells, especialment pensades per acompanyar l'aprenentatge dels estudiants dels cursos bàsics i elementals, en un estat inicial de la llengua. Tal com hem explicat, com que els beneficis que s'obtenen amb la música són lingüístics i afectius —pocs inputs causen un estímul emocional tan clar—, quan es tracta d'acollir nous parlants el potencial de les cançons com a eina pedagògica complementària encara agafa més volada.

Totes les cançons que es difonen volen tenir el seu moment tant dins com fora de l'aula: pretenen ser presents als cursos del CPNL, als instituts de secundària, als espais, als centres cívics... Amb tota naturalitat. La diversitat i la qualitat que contenen fan que puguin esdevenir una excel·lent companyia al gimnàs, al volant, en un casament, entre fogons, al taller d'art, al sofà, a l'obrador o a la gandula de la platja.

Les llistes que ho requereixen van acompanyades d'una mena de mapa de navegació, una eina valuosa que té com a propòsit donar pistes al professorat sobre com treure el suc de cada tema a partir de l'interès lingüístic que suscita. L'objectiu és facilitar-li la tasca docent perquè —a part de l'enllaç a la lletra— sàpiga si una cançó pot ser útil, per exemple, per aprendre el vocabulari de la família, l'ús del passat perfet, el dialecte balear o les frases fetes. Ajuda a descobrir el material lingüístic que hi ha rere cada tema. Aquest material serà el que després serà recordat, atès que les paraules que formen part de cançons esdevenen significatives i plenes de sentit per a qui les escolta. En paraules de Jordi A. Jauset, «hi ha més probabilitats que te'n recordis d'una frase si la dius amb música» (Coll 2022). Així mateix, a Spotify la majoria de temes ofereixen la possibilitat del karaoke, un recurs molt atractiu i motivador que pot animar a interioritzar la llengua tot cantant.

El 21 de juny de 2022, per celebrar el Dia Europeu de la Música, el CPNL estrena una nova pàgina web de [música en català](#). Es tracta d'un recurs en línia, que enllaça a la plataforma Spotify, en què hi ha disponibles més de 20 llistes de reproducció i més de 1.200 temes. Amb aquest mitjà s'aprofundeix encara més en el foment de la llengua. El

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

[doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)

contingut de la pàgina web vol créixer i evolucionar amb la publicació de més llistes de reproducció, cançons en català d'artistes d'arreu dels Països Catalans i altres recursos musicals.

En conjunt, el missatge de fons és que, amb l'univers de possibilitats que ofereixen les cançons, que són llengua viva i espontània, qualsevol aprenentatge pot tornar-se engrescador. Les melodies tenen la virtut d'apropar qui les escolta als sons, accents i ritmes de la llengua, però també al vocabulari i l'entonació, d'una manera divertida i sense que se n'adoni. I si parlem d'una aula de llengua, l'experiència musical acostuma a portar implícita la capacitat de crear vincles i complicitats, de generar ambients distesos i relaxats en què no falten les emocions. Tot plegat, quan es combina, aplanar el camí cap a l'adquisició o la consolidació de la llengua.

6. CONCLUSIONS

Recapitulant, hem pogut constatar que el ventall d'activitats, conscient en cada moment de les habilitats que vol potenciar segons el nivell de competència dels aprenents, és immens: des de les tasques que fomenten l'anàlisi i la reflexió, o bé que promouen la cerca d'informació, fins a les que posen l'accent en la cooperació o el joc.

El missatge de fons és que, amb l'univers de possibilitats que ofereixen les cançons, que són llengua viva i espontània, qualsevol aprenentatge pot tornar-se engrescador i entretingut. Les melodies tenen la virtut d'apropar qui les escolta —sense que ho percebi— als sons, accents i ritmes de la llengua, però també al vocabulari i l'entonació. Són tan versàtils i poderoses que tant són vàlides per acompanyar a volum baix una tasca grupal com per marcar temps de desconnexió.

Quan parlem d'una sessió de llengua, l'experiència musical acostuma a portar implícita la capacitat de crear complicitats, de generar ambients distesos i relaxats, de crear codis de funcionament propis, en un clima d'aula en què inevitablement es generen emocions. Una classe amb una proposta tan aparentment simple com una professora amb la seva guitarra pot multiplicar, mitjançant el potencial que tenen tant la música en directe com el fet de cantar en grup, la proximitat, els vincles i les connexions emocionals: un punt de partida idoni per a l'aprenentatge de qualsevol idioma.

Per últim, recursos atractius de què disposem avui dia com les llistes de cançons, en plataformes com Spotify, poden ser la cirereta del pastís i fer una funció clau a l'hora de facilitar l'accés a una gran varietat de música, de tots els estils, a qualsevol aprenent d'arreu del món i solament a un clic. Aquest projecte del CPNL, que des de fa poc inclou la creació de llistes per nivells de llengua, amb guies de contingut cultural i lingüístic associades, també pot esdevenir un suport útil per al professorat de cursos. Tot plegat, quan va de bracet, sens dubte contribueix a l'adquisició o la consolidació de la llengua.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

BUENO, David; FORÉS, Anna (2021). «Neurociència aplicada a l'educació. Com aprèn el cervell i quines conseqüències té». *Llengua, Societat i Comunicació*, 2021, 37-45.

COLL, Berta (2022). «Jordi A. Jauset: “La musicoteràpia va més enllà de fer concerts als hospitals”». *Núvol*, 27 de novembre [en línia]. <<https://www.nuvol.com/musica/classica/jordi-a-jauset-la-musicoterapia-va-mes-enlla-de-fer-concerts-als-hospitals-290445>>

IBARROLA LÓPEZ DE DAVALILLO, Begoña (2017). *Aprendizaje emocionante. Neurociencia para el aula*. Madrid: SM.

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20

<http://revistes.ub/index.php/LSC/>

ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

doi:10.1344/LSC-2022.20.7

MACIP, Salvador (2019). «Per què ens agrada tant la música?». *Ara*. 5 d'abril. [en línia].
<https://www.ara.cat/ciencia-medi-ambient/que-agrada-tant-musica_1_2681382.html>

Música, aprenentatge i emocions

Eva Fajula, Laia Mirabet, Àngels Vilaplana, Ariadna Viñas (2022)

Llengua, Societat i Comunicació, núm. 20 <http://revistes.ub/index.php/LSC/> ISSN: 1697-5928

lsc@ub.edu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0> [doi:10.1344/LSC-2022.20.7](https://doi.org/10.1344/LSC-2022.20.7)